

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **L. I.**, bytom v Š.Š., proti žalovanému: **Krajský stavebný úrad v Nitre**, so sídlom Lomnická 44, Nitra, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: KSUNR-2009-943-009 z 20. novembra 2009, o žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, č. k. 15S/3/2010-40 z 3. februára 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 15S/3/2010-40 z 3. februára 2011, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením krajský súd zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov a oslobodenie od platenia súdnych poplatkov mu nepriznal. V odôvodnení uznesenia uviedol, že s poukazom na zistený majetok žalobcu, výšku jeho starobného dôchodku, ako aj celkové sociálne pomery žalobcu, s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku za návrh a predmet sporu, dospel k záveru, že by bolo v možnostiach žalobcu zaplatiť súdny poplatok, a preto nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. V tomto smere poukázal na skutočnosť, že po zaplatení súdneho poplatku žalobcovi zostane na zabezpečenie základných životných potrieb suma 217,20 €, ktorá je vyššia ako suma životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu. Krajský súd ďalej uviedol, že jednou z podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov je preukázanie, že je to potrebné na ochranu záujmov účastníka konania. Potreba ochrany záujmov účastníka konania sa posudzuje v priamej spojitosti s predmetom konania a to bez ohľadu na to, či ide o spor alebo o inú právnu vec či verejné súdnictvo, pričom uvedená potreba sa môže

posudzovať iba individuálne a spravidla bude súvisieť so skutkovou a právnou zložitou vecí. V tomto smere dôvodil, že v predmetnom konaní ide o povolenie stavby „R.“ na pozemku parc. č. X., kat. úz. Š. pre stavebníčku M. B., pričom poukázal na obsah spisu žalovaného, z ktorého vyplýva, že proces povolenia bol už preskúmaný Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR, ako aj krajskou a Generálnou prokuratúrou SR, ktorí nezistili nesúlad s právnymi predpismi, ako ani nezákonnosť. Krajský súd mal za to, že ochrana práv a záujmov žalobcu v tomto konaní z dôvodu predmetu konania je dostatočne zabezpečená a nevyžaduje si ustanovenie zástupcu z radov advokátov, a to i pokiaľ ide o skutkovú a právnú problematiku vecí. Zobral pritom na zreteľ i skutočnosť, že žalobcov nesúhlas s povolením stavby „R.“ vychádza najmä z toho, že budúca stavba rodinného domu žalobcu bude musieť byť postavená ďalej od spoločnej hranice, ak budú ich steny protiľahlé, čo bude mať vplyv na jej preslnenie z juhozápadnej strany. Uvedené potvrdzuje záver súdu o tom, že celkové sociálne pomery žalobcu mu dovoľujú úhradu právnych služieb, pretože mu dovoľujú plánovanie budúcej stavby domu. Nakoľko žalobca nebol oslobodený od súdnych poplatkov, pretože nesplnil zákonné predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov, ani súd nezistil potrebu právnej ochrany vzhľadom k predmetu konania, neboli splnené zákonné predpoklady na ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p. Krajský súd k danej veci záverom tiež dodal, že skutočnosť, že žalobca nemá právnické vzdelanie, nie je dôvodom na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v rámci ktorého navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil v celom rozsahu a vec vrátil „na súdnoznalecké dokazovacie konanie v tejto existenčnej a zákonne opodstatnenej žalobe“. Žalobca žiadal, aby mu odvolací súd „zákonne ustanovil bezplatného právneho zástupcu ex offo a aby ho súdy oslobodili od platenia súdnych poplatkov a súdnych preddavkov už od začiatku tohto súdneho existenčného konania“. Zdôraznil, že „na zákonomnom základe, konkrétne dôkazmi, už veľmi dlhodobo súčasne spĺňa až na 100 % všetky tri základné podmienky v zmysle dikcií § 30 O.s.p., aj v zmysle dikcií §-ov 138 ods. 1, 2, 3 O.s.p., aj garantovaných mu všetkých zákonných práv v Ústave Slovenskej republiky“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie **z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní** (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. a/ zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh *môže súd priznať* účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Vo všeobecnosti treba uviesť, že Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov ako i možnosť účastníka konania požiadať o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Je pritom povinnosťou účastníka vierohodným spôsobom preukázať súdu svoje pomery, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie dôvodnosti jeho žiadosti. V súvislosti so skúmaním splnenia zákonných podmienok, ktoré treba skúmať v každom konaní samostatne, berie súd na zreteľ nielen majetkové, zárobkové a osobné pomery žiadateľa, ale i na jeho celkové pomery, ako i charakter sporu a výšku súdneho poplatku. Nedostatočné majetkové pomery a žiadny príjem môže síce žiadateľ subjektívne vnímať ako krajné a ťaživé, ale ešte nemusia predstavovať dôvod, pre ktorý by boli naplnené podmienky v zmysle ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p.

Predpokladom, aby súd vyhovel žiadosti účastníka na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, je splnenie zákonných podmienok, v dôsledku ktorých by bol súdom oslobodený od platenia súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 O.s.p.. Zákonodarca teda v právnej norme § 30 O.s.p. ustanovuje právo na priznanie zástupcu z radov advokátov pre zabezpečenie ochrany práv len tomu účastníkovi, ktorému by súd priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p.

Z listín predložených žalobcom aj podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva, že by jeho pomery odôvodňovali, aby mu súd priznal oslobodenie od zaplatenia súdnych poplatkov a to ani sčasti, pretože z predložených

dokladov je zrejmé, že žalobca sa nenachádza v takej sociálnej alebo finančnej tiesni, ktorá by odôvodňovala priznanie oslobodenia, keďže zaplatením súdneho poplatku žalobca seba a ani svoju rodinu nevystaví ohrozeniu sociálnej núdze. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa správne si pre svoj záver, či žalobca spĺňa zákonné podmienky na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, zadovážil dostatok skutkových podkladov pre zistenie, či žalobca spĺňa predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver.

Odvolačí súd vzhľadom na uvedené dôvody napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre podľa § 219 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p., tak, že účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a žalovanému zo zákona právo na ich náhradu neprislúcha.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. apríla 2011

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth